

preventMemo

JUNI 2022

Veilig werken met heftrucks

Heftrucks zijn veelgebruikte interne transportvoertuigen. Het gebruik gaat gepaard met heel wat risico's. Om de veiligheid van bestuurders en anderen te verzekeren, zijn zowel technische als organisatorische maatregelen vereist.

In het kort

- Voor de aankoop van heftrucks geldt de procedure van de drie groene lichten. Enkel heftrucks met een CE-markering mogen aangekocht worden.
- Regelmatige controles van heftrucks zijn vereist.
- Enkel personen die hiervoor opgeleid zijn, mogen een heftruck besturen.

1. Omschrijving

- 'Heftrucks' (of 'vorkheftrucks') is een verzamelnaam voor aangedreven interne transportvoertuigen die gebruikt worden voor het opheffen en verplaatsen van goederen, materialen en andere voorwerpen. Doorgaans zijn heftrucks uitgerust met een mast en vorken, waardoor ze paletten kunnen opnemen en vervolgens verplaatsen.
- Er zijn verscheidene wettelijke bepalingen van toepassing voor het veilig gebruik van heftrucks op de werkplek. Onderstaande tabel geeft een overzicht.

Tabel: Wettelijke bepalingen i.v.m. heftrucks (niet-limitatief)

Onderwerp	Opsomming van de belangrijkste bepalingen	Referenties naar de wetgeving
Op de markt brengen van heftrucks	Voldoen aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen opgelegd in de relevante fabricatierichtlijnen (CE-markering en verklaring van overeenstemming)	<ul style="list-style-type: none"> • Richtlijn 2006/42/EG Machines (KB van 12 augustus 2008) • Richtlijn 2000/14/EG Geluidsemissies in het milieu door materieel voor gebruik buitenshuis (KB van 6 maart 2002) • Richtlijn 2014/30/EU Elektromagnetische compatibiliteit (KB van 1 december 2016) • Verordening 2016/1628/EU inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren.
Gebruik van arbeidsmiddelen	<p>Algemene bepalingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsmiddelen moeten geschikt zijn voor het werk waarvoor ze gebruikt worden; • werknemers informeren over het gebruik; • procedure voor bestelling, levering, in dienst stellen (drie groene lichten); • gepast onderhoud en controles. <p>Mobiele arbeidsmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • opleiding voorzien; • vermijden dat voetgangers zich begeven in de werkzone van arbeidsmiddelen met eigen aandrijving; • zodanig uitgevoerd dat het risico voor de werknemer tijdens verplaatsingen beperkt blijft (bv. beveiliging tegen omkantelen). <p>Arbeidsmiddelen voor hijsen en heffen van lasten</p> <ul style="list-style-type: none"> • hijsen en heffen van personen is uitgesloten tenzij daarvoor uitgerust (correct uitgevoerde en bevestigde 'personenbak') en gepaste maatregelen. 	<p>Codex welzijn op het werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • boek IV Arbeidsmiddelen, titel 2 Bepalingen van toepassing op alle arbeidsmiddelen • boek IV Arbeidsmiddelen, titel 3 Mobiele arbeidsmiddelen al dan niet met eigen aandrijving • boek IV Arbeidsmiddelen, titel 4 Arbeidsmiddelen voor hijsen of heffen van lasten
Bestuurders	<p>Gezondheidstoezicht</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestuurder van heftruck = veiligheidsfunctie: onderworpen aan het gezondheidstoezicht. <p>Jongeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • besturen van heftruck = verboden. 	<p>Codex welzijn op het werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • boek I Algemene beginselen, titel 4 Maatregelen in verband met het gezondheidstoezicht op de werknemers • boek X Werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën, titel 3 Jongeren op het werk

2. Aankoop

- Voor de aankoop van een heftruck geldt de procedure van de drie groene lichten, waarbij de tussenkomst van de preventieadviseur vereist is bij de bestelling, levering en indienststelling.
- Een heftruck die op de markt gebracht wordt, moet een CE-markering dragen. Met de CE-markering geeft de fabrikant aan dat de heftruck beantwoordt aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen.
- Om na te gaan of de heftruck al dan niet conform is, kan de gebruiker nagaan of de markeringen in orde zijn, de verklaring van overeenstemming in orde is, er een gebruiksaanwijzing is, ... Voor een volledig overzicht van de elementen waarop een gebruiker kan letten, lees het artikel 'Is mijn heftruck conform de regels?' op prevent.be.

Videocursussen over heftrucks

Prevent heeft twee videocursussen in aanbod over het werken met heftrucks. De eerste videocursus handelt over veiligheid en heftrucks in het algemeen; de andere cursus gaat over stabiliteit en heftrucks. Elke videocursus duurt ongeveer 20 minuten en bevat op het einde een korte test.

Meer informatie www.prevent.be

- Het is eveneens belangrijk om aandacht te besteden aan bijkomende eisen inzake comfort en ergonomie. Hou rekening met aspecten op het vlak van lawaai, trillingen, zichtbaarheid, bewegingsruimte, bediening, ... Bestuurders kunnen nuttige informatie aanreiken om een betere keuze te maken. Lees het artikel 'Heftrucks: ergonomische eisen en de mening van de gebruikers' op prevent.be.

3. Uitrusting

- De basisuitrusting van een heftruck omvat onder meer:
 - veiligheidsgordel;
 - opstap en handgrepen (steeds drie contactpunten bij in- en uitstappen);
 - lichten (voor- en achteraan, remlichten);
 - auditieve alarmsignalen (claxon, achteruitrijsignaal), hoorbaar boven achtergrondlawaai;
 - beveiliging tegen vallende voorwerpen;
 - beveiliging voor voetgangers (sensoren, *blue spot*, camera's).
- In functie van de lasten die verplaatst moeten worden, kunnen specifieke hulpstukken worden gebruikt. Enkel compatible hulpstukken, gemonteerd volgens de instructies van de fabrikant, zijn toegelaten.

4. Controle

- Voor heftrucks is een regelmatige controle door een bevoegd persoon verplicht. Dat kan een werknemer zijn van het bedrijf zelf of een externe dienstverlener. Een keuring uitgevoerd door een externe dienst voor technische controle (EDTC) is dus niet verplicht.
- Uitzonderingen: de keuring door een EDTC is wel verplicht indien de heftruck gebruikt wordt voor:
 - het optillen van personen met behulp van een werkbak;
 - het hijsen van lasten.

In die gevallen wordt de heftruck beschouwd als een hefwerktuig op basis van de definitie in het ARAB en is een periodieke controle door de EDTC wel verplicht. De EDTC keurt steeds de heftruck en de hulpstukken (werkbak, hijs-hulpstuk) samen.

Lees het artikel 'Heftrucks keuren of niet?' op prevent.be.

5. Bestuurders

- Heftruckbestuurder wordt beschouwd als een veiligheidsfunctie. Elke heftruckbestuurder is dus onderworpen aan het gezondheidstoezicht (voorafgaand en periodiek).
- Bestuurders moeten een adequate opleiding krijgen vooraleer ze een heftruck mogen besturen. De inhoud en de duur van de opleiding zijn niet vastgelegd in de wetgeving.
- Bestuurders moeten verplicht de gordel dragen als de heftruck voorzien is van een veiligheidsgordel.
- Jobstudenten mogen geen heftruck besturen.

6. Informatie en instructies

- Heftruckbestuurders en andere personen die zich in de buurt van heftrucks bevinden (voetgangers), moeten geïnformeerd worden over de risico's en de maatregelen.
- Volgende bladzijde bevat een aantal instructies voor heftruckbestuurders.

Instructiekaart: Veilig gebruik van de heftruck

Voor de start

- Kijk de heftruck na:
 - Geen lekken? Ontbrekende onderdelen? Zichtbare beschadigingen?
 - Verlichting? Voor- en achteraan?
 - Werking van de mast en vorken, van de remmen en besturing?
 - Voldoende brandstof/opgeladen batterij?
 - Banden: voldoende spanning, geen slijtage?
- Gebruik de trede en handgrepen voor het instappen en hou steeds drie contactpunten.

Veilig laden

- Nooit overladen! Hou rekening met het maximale laadvermogen.
- Neem de lading goed op de vorken en zo dicht mogelijk bij de mast.
- Kantel de mast lichtjes naar achteren.
- Speciale lading? Gebruik de juiste hulpstukken.

Bescherm jezelf achter het stuur

- Draag steeds de veiligheidsgordel.
- Hou hoofd, handen en voeten binnen de cabine van de heftruck.

Pas je snelheid aan en volg de rijregels

- Volg de gemarkeerde rijroutes.
- Vertraag voor een bocht of een kruispunt. Gebruik aanwezige spiegels.
- Claxoneer aan kruispunten en in- en uitgangen.
- Hou afstand van andere weggebruikers. Maak oogcontact!
- Rij achterwaarts als de lading je zicht beperkt.
- Stop meteen als je een defect merkt.

Verboden: dit mag je NOOIT doen!

Mobiele telefoon gebruiken

Passagiers meenemen

Personen op de vorken omhoog brengen

MEER WETEN:

THEMAPAGINA INTERN TRANSPORT OP WWW.PREVENT.BE

PREVENTASSIST-ABONNEES KUNNEN
DE PREVENTMEMO ONLINE LEZEN
prevent.be/dossier/preventmemo

EINDE